Advies Armoedeval

Algemeen

Mooi dat het initiatief is genomen om aandacht te besteden aan het beleid betreffende de 'Armoedeval' en vooral hoe deze val te verzachten en zo mogelijk te voorkomen! Goed om hiervoor een onderzoek te laten doen door Stimulanz, een bureau met de nodige expertise op dit gebied.
De Adviesraad Sociaal Domein Ermelo, de Sociale Adviesraad Harderwijk en de Burgertafel Sociaal Domein Zeewolde (verder te noemen de EHZ-adviesraden) hebben de handen ineen geslaan en zijn tot dit gezamenlijk advies gekomen.
In zijn algemeenheid spreken de voorgestelde aanbevelingen ons aan. Vooral aanbeveling drie waarin wordt beschreven dat er maatwerk plaatsvindt voor elk huishouden. Dit uitgangspunt ondersteunen wij van harte en dient wat ons betreft het basisbeginsel te zijn voor verdere uitrol van het Armoedeval beleid.

Advies

1. Armoede in een bredere context

Armoede is een breed en subjectief begrip. We praten er liever niet over ook al weten we allemaal dat het er is. Mensen die het betreft voelen dikwijls schaamte dat zij in deze situatie terecht zijn gekomen. Een gevolg van armoede is soms dat er uitsluiting tot deelname aan de samenleving plaatsvindt. Hier zit voor de EHZ-adviesraden een belangrijk punt voor de gemeenten. Armoede is breder dan alleen ondersteuning bieden bij de financiën en het geven van een uitkering en het vaststellen van de hoogte daarvan.
Wij vinden het belangrijk dat iedereen, ongeacht de financiële positie, toch mogelijkheden heeft om mee te (blijven) doen is onze gemeenten.
Bijvoorbeeld; middelen beschikbaar stellen om kinderen gratis te laten deelnemen aan sport- of culturele activiteiten, aanschaf van computers voor middelbare scholen. In het harmonisatie-model zou deze beschikbaarstelling voor alle drie gemeenten dienen te gelden.

2. Werken loont

Ook het hebben van werk is in belangrijke mate bepalend voor het meedoen in onze gemeenschap. Werken moet echter wel zinvol zijn en lonen. De vrees voor verdere inkomensachteruitgang van deze groep, die toch al bijna niet kan rondkomen, ontneemt hen de lust onzekere stappen te zetten. Verdere vermindering van inkomen kan men zich niet permitteren!
Tot op heden is het zo dat wanneer mensen gedeeltelijk werken en beneden bijstandsniveau verdienen dit aangevuld wordt tot bijstandsniveau. Meer werken en daardoor meer inkomsten wordt niet gestimuleerd en extra inkomsten worden zelfs in mindering gebracht op de uitkering. Vaak is sprake van ongewenste bijeffecten, zoals het verlies van toeslagen. Het toepassen van maatwerk is ook hier van belang.

Om meer werken aan te moedigen willen wij adviseren om een 'stimulansbonus' als regeling in te stellen. Dit kan inhouden dat men jaarlijks een geldbedrag ontvangt voor het extra werken.

3. Eenduidige regels EHZ-gemeenten

EHZ-gemeenten dragen eenduidige lijnen uit als het gaat om regels betreffende de armoedeval. Echter is het ons in zijn geheel niet helder wat hier de voordelen van zijn. Zoals het nu lijkt gaan inwoners van de gemeente Ermelo er niet op voorruit. Door een veelheid aan begrenzingen neemt de kans op armoedeval toe.
Ons advies is om te blijven inzetten op maatwerk en vanuit deze visie te handelen. Wij willen benadrukken dat er gekeken moet worden naar het individu en dat daar het traject op wordt afgestemd.

4. Nibud

Regeling tegemoetkoming zorgkosten chronisch zieken. Hier zou ook harmonisatie gewenst zijn op basis van de gecorrigeerde versies van Ermelo en Harderwijk met daarbij het door het NIBUD geadviseerde bedrag van € 385,-
Wij adviseren om gebruik te maken van de expertise van het NIBUD en hun adviezen te volgen.

5. De klantmanager

De rol van de klantmanager is van belang bij de uitvoering van het beleid aangaande de 'Armoedeval'. Belangrijk is de pro-actieve en verbindende rol van de klantmanager (ook richting de al langer in het bestand zittende inwoners). De laagdrempelige locaties als Financieel Cafe, Financieel Trefpunt en het Vraaghuis kunnen hier ook goed voor worden benut.
Ook in het ontdekken en bieden van perspectief op werken kan de klantmanager een rol spelen. Mensen ervaren (meer) eigenwaarde wanneer zij in staat zijn hun eigen inkomen te genereren. Begeleiding en uitleg is belangrijk voor mensen, vooral met advisering op financieel gebied. En preventie!

<u>Vragen en opmerkingen naar aanleiding van de tekst</u>

- Gesteld wordt dat armoedeval vooral voorkomt als het inkomen 120 - 130% van de bijstandsnorm is. Bij echtparen met kinderen loopt dit zelfs toe 150 %. Hieruit maken wij op dat het pas loont om te werken als het inkomen 150 -170% is. Onze vraag; hoe zinvol is het als er harmonisatie toegepast wordt waarbij minimaregeling naar 120% gaat?
- 4.3. Armoedeval berekenen en repareren per huishouden als pilot.
  Onder deze noemer is maatwerk het kernmiddel ter bestrijding van de armoedeval. Wat het toepassen van uitstroompremies betreft opteren wij eveneens voor optie 3. Hier is nog wel de vraag wat te doen met de groep jonger dan 27 jaar? En laat bij de evaluatie van de pilot ook de mogelijkheid open tot inzetten van uitstroompremie?
  Bij deze willen wij ook opmerken dat de tekst voor iedereen te begrijpen is. Onderstaande citaat, pagina 33 is een voorbeeld waarbij dit niet het geval is:
  '*De dekking van de berekening en reparatie van de gerichte uitstroompremie (paragraaf 4.3 optie 3) kan gerealiseerd worden door enerzijds verlaging van de kosten voor de bijstandsuitkeringen als de bijstandsgerechtigde door inkomensachteruitgang geen betaald werk aanvaardt of duurzaam aanvaardt.'*

- Er is sprake van aanschaffing van drie werkloon licenties á € 5330,- Wij vragen ons af waarom er drie licenties nodig zijn. Is één licentie voor Meerinzicht niet voldoende? Zo staan er tegenover de opgevoerde extra kosten nog meer besparingsmogelijkheden welke dienen te worden meegenomen bij de financiele afwegingen.
- 6.2.1. Prognose toepassen glijdende schalen na harmonisatie gemeente Ermelo. Op pagina 20 staat een rekenfout: 7 x 286 is afgerond geen 300, maar 2000 euro, waardoor totale prognose meerkosten wijzigt.

Samenvattend

De EHZ-adviesraden benadrukken dat het bieden van maatwerk het uitgangspunt moet zijn. Samen met de getroffen inwoners kijken naar hun omstandigheden en zoeken naar een passende oplossing. Voorwaarden daarbij zijn wat ons bereft; werken wordt gestimuleerd en loont. Met een stijgend gevoel van eigenwaarde (blijven) meedoen in de maatschappij. Bij toekomstige beleidsaanpassingen moet echter telkens worden bezien of nog verdere verkleining van de armoedeval is te realiseren, het streven moet zijn de armoedeval volledig te reduceren!

Tot slot

De EHZ-adviesraden veronderstellen dat bij de totstandkoming van de beleidsnota ‘Armoedeval’ inwoners die het betreft betrokken zijn geweest en hun inbreng hebben gegeven. Mocht dit niet het geval zijn dan adviseren wij dit alsnog te doen.

Namens de EHZ-adviesraden,
Jan Seesing, waarnemend secretaris Burgertafel Sociaal Domein Zeewolde.
Jan de Ruiter, voorzitter Adviesraad Sociaal Domein Ermelo.
Janny Heun, voorzitter Sociale Adviesraad Harderwijk.

22 maart 2021